

ژناني كړيکار پاشماوهی خواردنی نوینهرانی گهل " پهلرله مان " دهخون
(تایبته به ئهرشیفی نوسهلر)

له تراژیدیای مهرگی مام فارسهوه بو شایي و لوغانی سهرکردهکان

عهلی مهحمود محهمهده

زستانی سالی 1992 , لهو سهروبهندهی باسکردن له سستهمی نویی جیهانی گوچکهمانی کاس کردبوو , گهرمهی پیاههلدان بوو بهسهر شان و بالیا , چ روظنانهیهکت دهکردهوه چاوت بهرهو روی دهیان دهستهواژهی سستهمی نویی جیهانی و دهسکهوتهکانی دهبووهو , لهو روظانهدا وام دهزانی مهرگ کوتایي هاتووو و ئهमे ئهو بههشتهیه پهیمانی بهدی هاتنی دراوه به مروقه سالحهکان , بهلی لهو سهرو بهندهدا مام فارس پاش فروشتنی دهرگاو پهنجهرهی ماللهکهی له برسان , شهو به سهرما رهق بووهو , سستهمی نویی جیهانی نهیتوانی 2 کالوری گهرمی بو دابین بکات , له مهرگ پرزگاری بکات . لهو روظانهدا هاوارم کرد , گهلو ئهم سستهمه ههلر سستهمهکهی سهردهمی کوپلهداری و کومهلگهی چینایهتییه , کوپله خاوهنهکهی نایهپشت به سانایي بمریت تا له دهستی نهچیت , بهلام لهم سستهمهدها له مروق بی نرخ تر نییه .

چاوهروانم کرد له ههواللهکان باسیک له مهرگی مام فارس بکریت , بهلام ههواللی پیک لیډانهکان , سهمای ناو نادیهکان , ژن هینانی مناله بهرپرسهکان , سالگهردی مهرگی باپیره گهورهی ژنی سییهمی بهرپرسان ههموو باسکران , تهنها مهرگی مام فارسهکان ههوالیان نهبوو , به بیدهنگی به خیرو سهدهقهی خهک , کریارانانی بههشت کفنی بو کرا , به تهلقینیکی ساردو سپهوه بو بهردم دادگای خاوهند رهوان کرا , ژمارهی فاتحاکانیشی کهمتر بوو له دهولهمهاندان , دهلوی لو مام فارسهکهمان رو .

بەللى ھەر دەقەيەك لەم سىستەمە نوپىدا 3 كەس وەك مام فارس برىستى كۆتايى بە ژيانىان دىنىت ، لە بەرامبەردا كۆمپانىيائى شىل كە تەنھا يەككە لە 500 كۆمپانىيا مەزنەكەى جىهان لە كاتژمىرىدا 3 مليون دۆلار دەسكەوت بە دەست دەھىنىت ، ئەمە سىستەمى نوپى جىهانىيە ، يان جەھەنەمەو بە ديارى بۇ مرۇقايەتى ھاتووہ .

بەللى ھەر لەو ھەفتەيەدا بەرپىسى بالاي ئۆردوگاي دارەتوو ژنى دوومى ھىنا ، ھەموو ئۆردوگاي داوھتكرد ، خويى گۆلكى سەربراو خەلكەكەى گىژ كرىد . ئەمە شۆرشى مەشخەلانى ھەژاران و پەنجەرانە ، يان شۆرشى مەرگى مام فارس و ھەموو فارسە ھەژارەكانە .

ئەم ھەفتەيە ھەوالى 29 رۆژ نان نەخواردنى سەبرىيەو قەدرىمان خويىدەوہ ، لەبەر شەرافەتمەندى خويان دەرگايان لە خويان داخست لە برسا ، داخو چەند ژنى دىكەى وا ھەبن لە برسان لەش فرۆشيان كرىدىت ، بويىتەنە قوربانى برىستى ؟؟؟ . لەو ھەژاران ھەزار ژنەى خەلتانى خويىن كران ، چەندىان داويىن خويان بۇ سكى خويان و منالەكانىان ھەراچ كرىدىت ؟؟ .

لە كاتىدا خەلكانىك ناتوانن نان و ئاو بخۆنەوہ ، بەرپىسان لە حىزبى و وەزىرو پەرلەمانتارانى نوپنەرانى گەل خەوى شەوانىان تەرك كرىدوہ ، شىراتون پالاس و چوارچراو شىرن پالاس و خانزادەكان لەبەر پىكى ئەوان شەوان خەو ناچىتە چاويان ، تا بەيان شەقەى پىكەكان خەوى لە چاوشار ھەرام كرىدوہ ، بەم كۆپىرپە نازانم ئەم وركەيان بەچى پەيدا كرىد ، شەوان تا بەيانى سەرخۆشن و داويىن پىسى دەكەن ، بەرپۆشيش شاشەى تەلەفزيون و پوپەرى رۆژنامەكانمان لىدەگرن ، ئەوپەرى نەتەوہياتى و گەلدۆستىمان پىدەفرۆشن ، شانازىشمان ھەر دەبىت نەھاتنى ئالاي بەعس بىت بۇ بەشە كوردستانەكەمان ، ئالاي بەعس ئەنفالمانى دەكرد ، ئالاکەى كوردستانىش ئىستا لە برسان دەمان كوژىت .

ئەمە تەنھا دەردى سەعدىيەو قەدرىە نييە ، بەلكە دەردى ھەزارانى وەك ئەوانە . بەكر تەيفورى رۆژنامەنووس لە ئۆردوگاي دارەتوو ، ، پىنج كچ و كورىكى ھەيە ، وەك مام فارس ئاوارەى كەركوكە ، سەرجهمىان لە ژورىكى قورى بچوكى تەجاوزدا ژيان بەسەرەبەن ، لە ديار چلكاويك نەك تەپۆلكەيەكى سەرى رەش و دوكان ، چەندىن مانگە لەبەر برىستى چەند سالەى سىستەمى نوپى جىهانى خەو لە چاوخوى و منالەكانى تاراوہ ، خەو بە خەوہوہ دەبىنن . ئەمە نمونەيەك بچوكە لە ئەو بەھشتەى لەژىر ئالاکەى كوردستاندا لە ھەولير بەديارى بۆمان ھىنراوہ ، بەھەشتى قىامەت لە ژىر پىي دايكدايە ، بەھەشتى ئەم دنيايەشمان لە ژىر ئالاي كوردستاندايە ! . ئەمە لە كاتىدا روو دەدات ، بەيانىان زوو كوردستان بى حاكمە ، زۆربەى زورى بەرپىسان لە پرخەى خەودان تا نىمەرپۆ سەرگەرمى پىكەكانى شەويانن و گەوز بە داغەى دەست لە ملانىي شەويانەوہ دەبىنن . بەرپىسىك لە سلیمانى مەوعىدى لەگەل دك ح دانا كاتژمىر 8 بەيانى بىبىنىت ، تا كاتژمىر 11 چاوەرپیمان كرىد نەھات ، كاتىك ھوى نەھاتنىمان بە گەورەيەكى كە راگەياند ، لە وەلامدا ووتى : بابە ئەو تا كاتژمىر 12 ھەلئاستىت . دە بەكر تەيفور بخۆ . بەللى نەك تەنھاخۆشى ژيان ، خواردن و خواردنەوہ ، پۆشىن و بەلكە خەويشيان لە ھەژاران داگىر كرىدوہ .

دەلین ئىسلامى سىياسى لە كوردستان گەشەدەكات ، چۆن گەشە نەكات چەندىن مانگ خىزانىك خەو نەچىتە چاويان ، بە پۆشىنى يەك حىجاب برىستىيان لەكۆل بىتەوہ ، چۆن گەشە نەكات

بەملىۋن ويىنەي سەركردەكان چاپ بىكرىت ، كەچى لە سمود و بنەسەلاۋەو شۆرش دەيان ھەزار سەعدىيەو قەدرىيەو بەكر تەيفورى رۆژنامەنوس و مام فارس ھەبىت .

فايەق داودە لە سەردەمى شەپى عىراق- ئىران بەھۆى شەپوھ ئىشى تەبل لىدانى نەما ، مەجبور بوو سەيد رەئىس بە 100 فلس بفرۆشىت ، كەچى ئىستا لە كەركووكدا خوین سەر زەوى كەوتوۋە ، ئەمان لە شايى و لۆغانى سەركەوتنى سەركردە ناكەون . ھىشتا شايى مامە تەواو نەبوۋە ، شايى كاكە دەستى پىكرد ، دەلىي ژن بە ژنى دەكەن ، شايى ئەم سەركردە دەپرات ، يەكى تر دىتە سەرى ، يادى ئەم حىزب دەپرات چوارى تر دىتە بانى ، يادى مەرگى فلان تەواو دەبىت ، ژنى يەكى دىكە مژدە دەدات .

بۇ خەلك ھىچيان نىيە ، بەلام بۇ ويىنەي سەرۆك و ئاھەنگى يادى سەرۆك و حىزب دۆلار وەك لافاۋ ملە نىت . كە منالى سەركردەيەكى نمرە دوو دەمرىت بە مانگ تەلەفزيۋن پەردەي رەشى پىدا دەدرىت ، بەلام كە خەلكى ھەولير و كەركووك وەك دەريا خويناىان لەبەر دەچىت ، يادى سەرۆك و حىزب بە زەرە لە زەوق ناكەويت ، ئەمە ئاپارتايد نەبىت چىيە ؟؟ .

ئەوانىش چاك لە كورد تى گەيوون ، ئەمە گەل نىيە ، تەنھا بۇ كۆيلەيى و شايى دروستكراۋە ، بىيانكە بە كۆيلە ، بەلام شاييەكى بۇ ساز كە .

بە بەرپرسىكم ووت : بۇ گرنگى بە ھەلەبجەو ئەنفال نادەن تەنھا لەيادەكانى خۇتانا ئاھەنگ ساز دەكەن ، ووتى خۇمان باش ئەم گەلە دەناسين .